طبیعت گردی

چشمه شفابخش طبیعت، بیخ گوش مشهد

از محلی‌ها و بومی‌های شهرها و روستاهای اطراف چشمه گراب که بپرسید، به خصوص آن‌ها که سن و سالشان بیشتر است، خیلی‌هایشان عقیده دارند آب این چشمه برای درمان بیماری‌ها و امراض پوستی یا التیام بخشیدن به زخم‌های سطحی مفید است. عده‌ای از آن‌ها حتی آب چشمه را برای درمان سنگ کلیه نیز مفید می‌دانند.
آب چشمه گراب گوگردی و بسیار شورمزه است و خاصیت اسیدی هم دارد. املاح و عناصری مثل کلر، سولفات و آهن در ترکیبات آب این چشمه به وفور دیده می‌شود. این ترکیبات که به حد اشباع در آب وجود دارند در واقع نشان‌دهنده ارتباط چشمه گراب با سفره‌ها و منابع غنی آب زیرزمینی هستند. این مسئله راکد بودن آب سبزرنگ گراب را که در سال‌های دور به آن عقیده داشتند رد می‌کند.
برخی تحقیقات پراکنده‌ای که روی خاصیت و ترکیبات این آب صورت گرفته نشان می‌دهد آب چشمه گراب برای درمان بیماری‌های مفصلی سودمند است و حتی می‌تواند به دفع مواد زائد از بدن نیز کمک کند. با این حال تاکنون مقاله و تحقیق مفصل و علمی درباره خاصیت شفابخشی و درمانی این آب صورت نگرفته و آنچه گفته می‌شود اغلب نقل قول و گفته‌های بومیان و محلی‌های منطقه است.

فرهنگ روستا

ملک آباد همسایه دیوار به دیوار مشهد
از تهران که به سمت مشهد حرکت کنید، ملک آباد نزدیک‌ترین شهر به مشهد محسوب می‌شود که تنها ۳۲ کیلومتر با آن فاصله دارد. شهری که بر پایه سرشماری سال ۱۳۹۵، ۶۲۳خانوار در آن ساکن هستند و بیش از ۲هزار و ۲۰۰ نفر جمعیت دارد. شهری کوهپایه‌ای که زمستان‌هایی سرد و تابستان‌هایی گرم اما بادخیز دارد. ساکنان روستاها و دهستان‌های ملک آباد هنوز زندگی اصیل و قدیمی خود را حفظ کرده‌اند.
با وجود گسترش شهرنشینی و توسعه امکانات در شهرها، خیلی‌هایشان هنوز به کشاورزی و دامداری مشغول‌اند و حاضر به ترک محل زندگی خود و مهاجرت به شهر نشده‌اند.
آرامگاه امامزاده سیدابوالقاسم صالح(ع) که در ابتدای روستای قاسم آباد قرار دارد از مکان‌های دیدنی این منطقه محسوب می‌شود که اگر گذرتان افتاد، می‌توانید به آن سر بزنید.

گزارش قدس از «گراب»؛ چشم جوشان طبیعت خراسان

چشمه‌ای که یخ نمی‌زند!

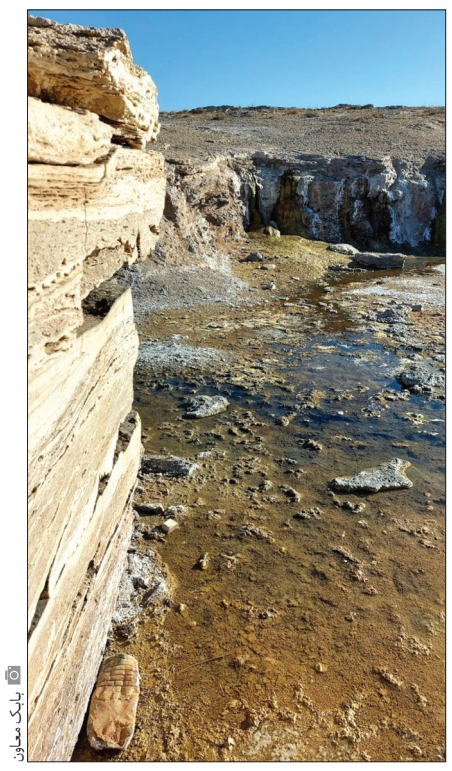

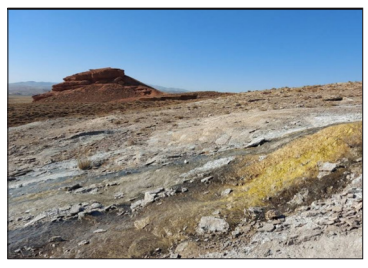

بابک معاون

محدثه مودی | اگر قصد دارید به نیشابور سفر کنید، در مسیر سفرتان، در فاصله یک کیلومتری جنوب جاده قدیم نیشابور- مشهد و در فاصله ۵۰ کیلومتری از شهر مشهد، به یک جاذبه طبیعی ارزشمند اما کمتر شناخته شده می‌رسید؛ چشمه گراب که در ۳کیلومتری روستای باغچه واقع شده و مسیر رسیدن به آن چندان هم ساده نیست اما طبیعت بکر و بی‌نظیر این منطقه ارزشش را دارد.
برای رسیدن به چشمه گراب باید پس از عوارضی ملک‌آباد، مسیر خود را به سمت روستای باغچه ادامه بدهید. وقتی به دوراهی پایین روستا رسیدید، در امتداد جاده فریمان و سنگ‌بست به سمت شرق حرکت کنید. تقریباً ۳کیلومتر مانده تا روستای باغچه می‌توانید تابلو چشمه گراب را پیدا کنید.

■ **چشمه‌هایی چندرنگ و منحصربه‌فرد**
چشمه گراب در واقع فقط یک چشمه نیست، بلکه مجموعه‌ای از چند چشمه است که با فاصله تقریباً ۵۰۰ متری از یکدیگر روی تپه‌های مختلف قرار گرفته‌اند. تمام این چشمه‌ها در ارتفاع بالاتری نسبت به سطح زمین قرار گرفته‌اند و اغلب دهانه‌های مخروطی شکل دارند.
نکته شگفت‌انگیز دیگر در مورد این چشمه‌ها این است که رنگ و طعم هر کدام، با دیگری متفاوت است. آب یکی تلخ است، دیگری کمی ترش، برخی‌ها هم طعم شیرینی دارند اما اغلب آن‌ها شورمزه هستند. رنگ آب چشمه‌ها نیز بسته به میزان ترکیبات موجود در آن می‌تواند متفاوت باشد؛ شما می‌توانید رنگ‌های زرد، سرخ مسی، آبی و سبز را در این چشمه‌ها مشاهده کنید. این تفاوت رنگ و طعم‌ها جاذبه طبیعی و منحصر به فردی را خلق می‌کند که در کمتر نقطه‌ای در جهان قابل مشاهده است.
بزرگ‌ترین چشمه این مجموعه، چشمه‌ای مخروطی شکل است که روی تپه‌ای با ارتفاع ۳۰متر قرار دارد و شبیه به قله آتش‌فشان است. آب این چشمه به رنگ سبز دیده می‌شود و سرچشمه اصلی و مظهر گراب به شمار می‌رود. این منظره از بالا درست مانند یک چشم به نظر می‌رسد.
نکته جالب توجه دیگر در مورد این چشمه‌ها این است که بر اساس گفته محلی‌های منطقه، تا به حال کسی به خاطر نمی‌آورد که آب این چشمه حتی در سرماهای شدید مشهد یخ زده باشد. البته دمای آب آن تقریباً هم‌دمای محیط است و نمی‌توان آن را چشمه آب گرم به حساب آورد.

■ **برای سفر به چشمه گراب، این نکات را در نظر بگیرید**
فرشید فرجی، فعال گردشگری می‌گوید: اگر قصد دارید از چشمه گراب بازدید کنید، این نکات را به خاطر بسپارید. این مکان با وجود زیبایی و طبیعت بکری که دارد، متأسفانه از زیرساخت‌ها و امکانات رفاهی خاصی برخوردار نیست. نبود سایه‌بان مناسب یا سرویس بهداشتی ممکن است برای شما چالش‌هایی به همراه داشته باشد، بنابراین برای یک بازدید کوتاه‌مدت برنامه‌ریزی کنید.
وی ادامه داد: اگر قرار است در ایام گرم سال به این منطقه بروید، حتماً زمانی نزدیک به غروب آفتاب را برای بازدید انتخاب کنید که از گرمای هوا کمی کاسته شده باشد. ضمن اینکه چشمه گراب در منطقه‌ای بادخیز واقع شده و برای سفر به آنجا بهتر است این نکته را هم مد نظر قرار دهید.
با توجه به این شرایط و با در نظر گرفتن آب و هوای گرم و بادخیز منطقه، شاید بتوان بهترین زمان سفر به چشمه گراب را فصل بهار یا اوایل پاییز در نظر گرفت که گرما چندان آزاردهنده نیست.
البته در شهر ملک‌آباد امکانات رفاهی فراهم است که می‌توانید از آن استفاده کنید. این نکته را هم فراموش نکنید که مسیر منتهی به چشمه، مسیری خاکی با تپه‌های متعدد است که حدود ۲۰ دقیقه پیاده‌روی دارد بنابراین کفش مناسب پیاده‌روی را فراموش نکنید.

■ **این گونه‌های جانوری در منطقه اطراف چشمه دیده شده‌اند**
حسین محمدخانی، رئیس یگان محیط‌زیست مشهد و محیط‌بانی که درمنطقه چشمه گراب و اطراف آن فعالیت می‌کند در مورد پرنده‌هایی که در این منطقه می‌توان مشاهده کرد می‌گوید: پرنده‌هایی مثل تیهو و باقرقره شکم سیاه را در این منطقه اغلب می‌توان مشاهده کرد. مرغابی، غاز و همچنین پرنده‌های کنار آبزی مثل حواصیل و برخی پرنده‌های مهاجر در رودخانه کاله‌شور که در آن حوضه قرار دارد نیز دیده می‌شوند. گربه وحشی، خرگوش، روباه، شغال، گرگ و کفتار نیز در این منطقه توسط محیط‌بانان دیده شده است.

■ **زباله‌گاه ملک‌آباد برای چشمه گراب مشکل‌آفرین است**
وی بزرگ‌ترین معضل محیط زیستی برای چشمه گراب را زباله‌گاه شهر ملک‌آباد می‌داند و می‌گوید: این زباله‌گاه در مجاورت چشمه گراب قرار دارد و پسماند و زباله‌های پلاستیکی از این زباله‌گاه به اطراف پراکنده شده و متأسفانه محیط را پر از زباله کرده است. مکان زباله‌گاه از اول در این نقطه تعریف شده بوده اما پیشنهاد ما این است که برای جلوگیری از ورود زباله به چشمه و به هم خوردن زیبایی محیط، مکان زباله‌گاه را تغییر دهند و به نقطه‌ای دورتر منتقل کنند.
این محیط‌بان ادامه می‌دهد: باید اطراف زباله‌گاه فنس وجود داشته باشد و زباله‌ها تفکیک یا دفن شوند، اما متأسفانه خودرو حمل زباله فقط آن‌ها را در زباله‌گاه تخلیه می‌کند. از آنجا که این منطقه کوهپایه‌ای است و نقطه بادخیزی محسوب می‌شود، وزش باد می‌تواند زباله‌های پلاستیکی را به اطراف پراکنده و چهره طبیعت را خراب کند.
محمد خانی عنوان می‌کند: پیش از این هم یک معدن سنگ در آن منطقه وجود داشت که به علت آب گوگردی چشمه، سنگ‌های آن جنس و بافت مناسبی نداشتند، از طرفی به دلیل همجواری با چشمه می‌توانست به آن آسیب بزند به همین دلیل مجوز آن تمدید نشده و فعلاً تعطیل است.

■ **تابلوی شنا ممنوع در اطراف چشمه وجود ندارد!**
اما مسئله مهم دیگری که در مورد چشمه گراب وجود دارد و حتی می‌تواند خطرآفرین باشد، بحث ممنوعیت شنا در آب چشمه است. اطراف چشمه صخره‌ای است و از طرفی هم هنوز هیچ کس به طور دقیق نمی‌داند عمق این آب چقدر است. گفته می‌شود حتی غواصان هم نتوانستند عمق آن را به طور دقیق مشخص کنند. حتی محلی‌های منطقه نیز طنابی را به سنگ‌های کناره می‌بندند و با کمک آن شنا می‌کنند که چندان پیشنهاد نمی‌شود. با وجود این محمد خانی می‌گوید: متأسفانه تابلوهای شنا ممنوع در اطراف چشمه توسط معتادان متجاهر به سرقت رفته است و در حال حاضر اگر افراد بدون اطلاع از وضعیت چشمه بخواهند از آن استفاده کنند، ممکن است خطرآفرین باشد.
گویا دزدیده شدن تابلوها در این منطقه سابقه‌ای طولانی دارد و موضوع تازه‌ای نیست. با این حال هزینه ساخت و نصب این تابلوها نیز موجب می‌شود تا اقدام به رفع این مشکل از سوی سازمان محیط زیست به کندی صورت بگیرد. موضوعی که برطرف نشدن آن برای گردشگران می‌تواند خطر جانی به همراه داشته باشد.

گردش

گذر از چشمه گراب و سفر به ماسوله خراسان

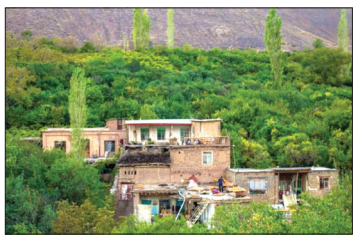

چشمه گراب در مسیر جاده قدیم نیشابور مشهد قرار دارد، از این رو می‌توانید در مسیر رفت یا برگشت از این جاذبه طبیعی، به مناطق دیگری در همان حوالی نیز سر بزنید.
آبشار گرینه در نزدیکی شهر نیشابور حدود ۶۰کیلومتر با چشمه گراب فاصله دارد. این آبشار در دره باغرود قرار گرفته و اگر مسیر آن را دنبال کنید، به رودخانه‌ای می‌رسید که در اطراف آن مسیر ییلاقی با امکانات رفاهی مختلفی وجود دارد.
آبشار درّود در نزدیکی شهر قدمگاه نیشابور واقع شده است و ۶۵ کیلومتر با چشمه گراب فاصله دارد. فاصله آبشار درود با آبشار گرینه حدود ۷کیلومتر است، بنابراین توصیه می‌کنیم بازدید از این آبشار را هم در برنامه خود قرار بدهید.
در سفرتان حیف است به دهکده چوبی نیشابور سری نزنید، این دهکده در ۱۵ کیلومتری نیشابور و در روستای محمدآباد آقازاده واقع شده است. برای ساخت تمام بناهای این مکان گردشگری اعم از مسجد، موزه، کتابخانه، فروشگاه، رستوران و... از چوب استفاده شده است. بد نیست بدانید مسجد این مجموعه نخستین مسجد چوبی جهان به شمار می‌رود.

■ **روستای بوژان و دیدنی‌هایش را از دست ندهید**
در مسیر سفرتان به چشمه گراب، روستای بوژان را هم مد نظر قرار بدهید. روستایی در ۲۱ کیلومتری شمال شرق نیشابور که به دلیل طبیعت بکر و زیبا، ساختار پلکانی و بافت تاریخی منحصر به فردی که دارد، یکی از جاذبه‌های ارزشمند استان خراسان به حساب می‌آید. در نزدیکی روستا می‌توانید از رودخانه بوژان نیز دیدن کنید که ۶ کیلومتر با روستا فاصله دارد. با حدود ۲ساعت پیاده‌روی در آب و هوای دلپذیر حاشیه رودخانه، می‌توانید به آبشار بوژان برسید. اگر طرفدار کوه‌نوردی هستید نیز می‌توانید به رشته کوه‌های بینالود در شمال شرقی روستا سر بزنید. شیرباد دومین قله بلند این رشته کوه است که حدود ۳هزار و ۳۰۰متر ارتفاع دارد. شما می‌توانید از آرامگاه امامزاده سلیم(ع) در بخش شرقی روستای بوژان هم دیدن کنید. این امامزاده محل اصلی زیارت ساکنان منطقه است و محلی‌ها اعتقاد زیادی به آن دارند.

■ **ماسوله خراسان را از قلم نیندازید**
اگر به طبیعت‌گردی و همچنین بافت‌های تاریخی و روستایی علاقه دارید، روستای خرو در ۱۸ کیلومتری شمال شرق نیشابور بهترین گزینه است. به علت بافت پلکانی و سنتی این روستا، به آن لقب ماسوله خراسان را داده‌اند. آبشار رودمیان در این روستای سرسبز بسیار دیدنی است. آبشاری که آب رودخانه رودمیان را به روستا می‌رساند. بقعه سنگی چشمه‌علی در ۴کیلومتری شمال شرق روستا نیز یکی دیگر از جاذبه‌های این روستای تاریخی است. از درون این بقعه چشمه‌ای با آب بسیار گوارا می‌جوشد که قدیمی‌های روستا معتقدند قدمگاه حضرت علی(ع) است و به همین سبب احترام ویژه‌ای برای آن قائل هستند. آلوبخاراهای این منطقه نیز بسیار معروف است و می‌تواند گزینه مناسبی برای خرید سوغاتی به حساب بیاید. این روستا را می‌توان یک بهشت گمشده در دل کوهستان دانست. سرزمینی در میان دره‌های سرسبز که آب و هوای بی‌نظیر و کوچه باغ‌های زیبا، آن را به مقصدی مناسب برای گردشگران بدل می‌کند.
برای اقامت در سفرتان می‌توانید از اقامتگاه‌های روستای باغچه و شهر ملک‌آباد استفاده کنید که فاصله‌ای ۶ کیلومتری تا چشمه گراب دارند. اگر سفرتان به چشمه گراب کوتاه‌مدت است، با توجه به فاصله کم بین گراب تا مشهد، می‌توانید از اقامتگاه‌های داخل شهر مشهد نیز استفاده کنید.

نیم‌نگاه

چرا نامِ این چشمه «گراب» است؟

در مورد وجه تسمیه چشمه گراب نقل قول زیاد است. عده‌ای معتقدند نام چشمه از ترکیب دو کلمه گور و آب تشکیل شده که به مرور زمان شیوه تلفظ آن تغییر کرده است. این نام به دورانی برمی‌گردد که هنوز اطلاعات دقیقی از این چشمه در دسترس نبوده و افراد گمان می‌کردند این آب راکد است.
عده‌ای دیگر عقیده دارند گراب به خاصیت گوگردی این آب اشاره می‌کند که در واقع عنصر اصلی ترکیبات آن است. اما رایج‌ترین نقل قول، به داستانی برمی‌گردد که اغلب بومی‌ها تعریف می‌کنند. گفته می‌شود در گذشته وقتی مرض گری (کچلی) به جان گوسفندها می‌افتاد، گله‌دارها و چوپان‌ها از آن آب استفاده می‌کردند و به خورد گوسفند مریض می‌دادند تا درمان شوند و اتفاقاً نتیجه بخش هم بوده است. از این رو این چشمه به چشمه گراب معروف شده است.

منطقه چشمه گراب پاسگاه محیط‌بانی ندارد

دزدیده شدن تابلوهای حفاظتی چشمه گراب یا یادگاری نوشتن روی دیواره‌های آن آسیبی است که از اداره محیط زیست پیگیری کردیم. هادی موسی‌پور، مدیر اداره حفاظت از محیط زیست مشهد می‌گوید: با وجود اینکه چشمه گراب از سال ۸۹ به‌عنوان اثر ملی ثبت شده، اما هنوز یک پایگاه محیط‌بانی مشخص ندارد.

جدول ۸۶۴۳

طراح جدول: محمدرضا علی‌زاده
zadehalireza@gmail.com

افقی
۱. کتابی از امام محمد غزالی - چادر ۲. نیروی همراه با شدت که برکسی وارد شود - عضو فلزی کفش سوارکار - معلق ۳. مرغ سخنگو - حرکت به شیوه کرم - شهری در ایتالیا و کوچه در گویش بچه‌مشهد ۴. ماهر - درک و دریافت ۵. وسیله - ضربه فوتبالی - ماه هشتم - گرمای شدید ۶. بوی رطوبت - گیاه سرشویی - جستجوگر ۷. خانه تابستانی - پول خرد فرانسه - پرنده شکاری ۸. انفرادی - مثل فرار سالم از جایی - از نیروهای چهارگانه ارتشی ۹. طاهر - آواز خروس - کیسه‌کش حمام ۱۰. ضدعفونی - ظاهر ساختمان - نپذیرفتن ۱۱. گریختن - از انواع حساب بانکی - دلیل و برهان - قیمت ۱۲. کشور دانوب آبی - خیالی ۱۳. مژده - خوانندگان - شاهکار تربیتی امیل زولا ۱۴. میازار ... که دانه‌کش است - مدفن امام‌حسین(ع) ۱۵. قطب منفی باتری الکتریکی - نومید - بانوی کارگردان «مدرسه موش‌ها»

عمودی
۱. محصول آب و صابون - لقب تیم فوتبال یوونتوس - کلمه شرط ۲. سنگ زینتی سبزرنگ - اولین سگ فضانورد - ناامید ۳. از فروشگاه‌های ایرانی نرم‌افزارهای گوشی تلفن همراه - قایق - قارچ ۴. خضاب - دیدنی نظامی - اهل ساری ۵. بزرگ‌تر - زدن سه گل در یک مسابقه فوتبال توسط یک بازیکن ۶. دریا - تالار شیشه‌ای - تکان و جنبش - آب ناشنوا ۷. آسانی - نوعی پسته مرغوب - بدهی ۸. قائمه - از لوازم بازی رایانه‌ای - پرورش‌دهنده ۹. طایفه - کارآموز پزشکی - برات ۱۰. واحد واکسیناسیون - خواهر - این شهر کشور آذربایجان در عهدنامه گلستان از ایران جداشد - مایه حیات ۱۱. دادرسی - نوشته‌ها ۱۲. خبرگزاری دانشجویان ایران - کتاب مقدس بودائیان - شهری مرزی در آذربایجان غربی ۱۳. درخت نوشابه - اسباب زحمت - نوعی برنج مرغوب ایرانی ۱۴. می‌گویند پدرومادر ندارد - النگو - پایتخت فلاسفه ۱۵. لایه درخط جو - هم‌رشته‌ای اینشتین - درنده‌خو

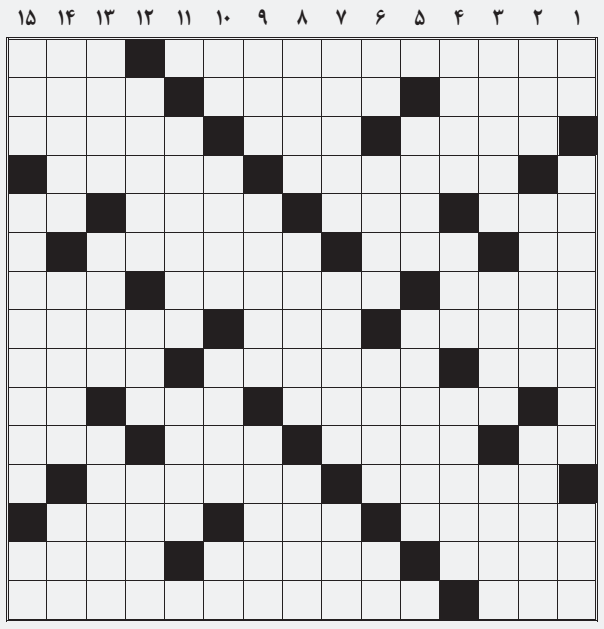
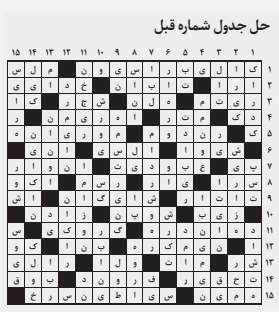
حل جدول شماره قبل